

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΤΟΥ ΟΥΥΤΤΕΝΒΑΧ.

ἩΡΧΙΣΑ ἀπὸ τὸν Ὀμηρον. Εἰς τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν εἶχον σπουδάσει περὶ τοὺς ἑκατὸν στίχους τοῦ Ἄλφα τῆς Ἰλιάδος. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐτελείωσα εἰς δύο μῆνας, ἀναθεωρῶν αὐτὸ καθ' ὃν τρόπον τὰ Ἀπομνημονεύματα τοῦ Ξενοφῶντος. Ἐξηκολούθουν τὴν σπουδὴν τοῦ Ὀμήρου ὡς βάρος μᾶλλον ἢ πρὸς εὐχαρίστησιν. Δὲν ἐγνώριζον εἰσέτι τὸ μεγαλοφυῆς ἐκεῖνο πνεῦμα. Πολλοὶ ἄλλοι νέοι ἐδοκίμασαν τὸ αὐτό. Κατὰ συνέπειαν, ἀνεγίνωσκον τὸν Ξενοφῶντα μετὰ τοῦ Ὀμήρου, ἀφιερῶν τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ καιροῦ μου εἰς τὰ πονήματά του. Ἦσαν δὲ τόσον ἐδληπτα, ὥστε, τρόπον τινὰ, κατεβίβρωσκον αὐτά. Σπανίως ἠναγκαζόμην νὰ μεταχειρίζωμαι λεξικόν, διότι σχεδὸν τὰ πάντα ἐνοοῦντο ἀπὸ τὸ συγκείμενον. Μετεχειρίζομην Λατινικὴν μετάφρασιν, ἥτις ἦτο μὲν χρήσιμος εἰς ἄνδρα τῆς ἡλικίας μου, ἀλλὰ δὲν χρησιμεύει ποτὲ εἰς τὰ σχολεῖα. Τὰ ἅπαντα τοῦ Ξενοφῶντος, ἐξαιρέσει τῶν Ἀπομνημονευμάτων, ἀνέγνων τετράκις εἰς τέσσαρας μῆνας. Ἐστοχάσθη ἔπειτα ὅτι μὲ ἦτον εὐκολον νὰ ἀναγνώσω οἰονδήποτε συγγραφέα. Ἐπίασα τὸν Δημοσθένη. Εἶχον δὲ ἀντίτυπον χωρὶς Λατινικῆς μεταφράσεως, ἀλλὰ συνωδευμένον ἀπὸ τὰς Ἑλληνικὰς σημειώσεις τοῦ Ἱερωνύμου Οὐολφίου. Σκότος ἀδιαπέραστον! Ἄλλ' εἶχον μάθει νὰ μὴ τρομάζω εἰς τὰς ἀρχάς. Ἐξηκολούθησα. Εὐρῆκα περισσοτέρας δυσκολίας παρά ποτε πρότερον καὶ εἰς τὰς λέξεις καὶ εἰς τὸ μῆκος τῶν περιόδων. Ἐπὶ τέλους, μετὰ πολλοῦ πόνου, ἔφθασα εἰς τὸ πέρας τοῦ πρώτου Ὀλυμπιακοῦ. Τότε ἀνέγνων αὐτὸν δευτέραν καὶ τρίτην φοράν. Τὰ πάντα μ' ἐφαίνοντο ἤδη σαφῆ καὶ εὐληπτα. Εἰσέτι ὅμως δὲν κατενόουν τὸ πῦρ τῆς εὐγλωττίας, τὸ διακρίνον αὐτόν. Ἐδίσταζον ἂν ἔπρεπε νὰ προβῶ εἰς τὸν δεύτερον λόγον, ἢ νὰ ἀναγνώσω τὸν πρῶτον καὶ τετάρτην φοράν. Ἀπεφάσισα νὰ κάμω τοῦτο. Πόσον δὲ σωτήρια τὰ ἀποτελέσματα τοιαύτης ἀναθεωρήσεως! Ἐνῶ ἀνεγίνωσκον, αἰσθημα πάντῃ νέον καὶ ἄγνωστον μὲ κατέλαβεν. Εἰς τὴν μελέτην ἄλλων συγγραφέων, ἢ ἡδονὴ μου προήρχετο ἀπὸ τὴν κατάληψιν τῶν ἐνοιῶν καὶ λέξεων ἢ ἀπὸ συναισθησίν τῆς ἰδίας μου προόδου. Τώρα δὲ, παράδοξον αἰσθημα διεχύθη εἰς τὸ πνευμά μου, καὶ ἤϋξανε κατὰ πᾶσαν νέαν ἀνάγνωσιν. Ἐβλεπον τὸν ῥήτορα πεπυρωμένον, τεθλιμμένον, ὀρμητικῶς φερόμενον ἐπὶ τὰ πρόσω. Ἀνεφλεγόμην δὲ κἀγὼ, καὶ ἐσυρόμην ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ῥεύματος. Ἦσθανόμην ἐπλημένην τὴν ψυχὴν μου, καὶ δὲν ἤμην πλέον τὸ αὐτὸ ἄτομον. Μ' ἐφαίνετο ὅτι αὐτὸς ἐγὼ ἤμην Δημοσθένης, ἰστάμενος ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκφωνῶν τὸν λόγον τοῦτον, καὶ προτρέπων τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἀναδειχθῶσι γενναίω καὶ ἐνδόξω προγόνων ἄξιον ἀπόγονοι. Δὲν ἀνεγίνωσκον δὲ σιωπηλῶς, καθὼς εἶχον ἀρχίσειν, ἀλλὰ τρανοφῶνως, μυστικῶς πῶς ὠθύμενος εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς ὀρμῆς καὶ ζέσεως τῶν αἰσθημάτων, ὡς καὶ ὑπὸ τῆς δυ-

νάμεως τοῦ ῥητορικοῦ ῥυθμοῦ. Τοιουτοτρόπως, ἀνέγνων εἰς τρεῖς μῆνας τοὺς πλείστους τῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους. Ἀφοῦ δ' οὕτως ἔγεινα ἰκανώτερος νὰ ἐνοῶ τοὺς συγγραφεῖς, ἠγαλλόμην μᾶλλον καὶ εἰς τὸν Ὀμηρον, τὸν ὁποῖον ταχέως ἐτελείωσα. Μετὰ ταῦτα, ἐσπούδασα καὶ ἄλλους μεγάλους συγγραφεῖς, μετὰ πολὺ περισσοτέρας ὠφελείας.»

Μετὰ τὸν Δημοσθένη ἤρχισεν ὁ Οὐύττενβαχ τὸν Πλάτωνα, οὐ μόνον ἀναγινώσκων τοὺς Διαλόγους του, ἀλλὰ καὶ σχολιάζων αὐτούς, ὡς ἂν ἐσκόπευε νὰ τοὺς παραδώσῃ. Περικυλιόμενος εἰς τοὺς σκιερούς περιπάτους τοῦ Μαρβούργου, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ θυλάκιόν του φύλλα τῶν πονημάτων τοῦ Πλάτωνος, ὡς συμπεριέφερον ὁ πατήρ του τεμάχια τοῦ Ξενοφῶντος ὅτε περιεπλανᾶτο ἐπὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας του ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἄλπεων. «Ἐγνώρισα,» λέγει, «ὅτι ἡ σπουδὴ τοῦ Πλάτωνος δὲν εἶναι μόνον ὠφέλιμος καθ' ἑαυτήν, διὰ τῆς ἐπιβροῆς ἣν ἐνεργεῖ ἐπὶ τῶν τρόπων, τῆς διανοίας, τοῦ ἠθικοῦ χαρακτῆρος, τοῦ ὕψους, — καὶ προσετί καθὸ προάγουσα κομψὴν ἐκφώνησιν, καὶ ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ φιλοσοφίας, — ἀλλ' ὅτι εἶναι πολὺ ὠφελιμώτερα ἐκ τοῦ ὅτι ἐνισχύει τοὺς σπουδάζοντας νὰ ἐνοῶσιν ὀρθῶς τοὺς μεταγενεστέρους Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους συγγραφεῖς, διότι τὰ ἀποτελέσματα τῆς σπουδῆς τοῦ Πλάτωνος εἶναι διακεχυμένα εἰς ἅπαντας αὐτούς, καὶ μάλιστα εἰς ὅλον τὸν κύκλον τῶν ἀρχαίων γνώσεων.»

ΤΟ ΠΕΔΙΟΝ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ, ΕΝ ΜΕΑΝΗ.

ἘΠΕΣΚΕΦΘΗΝ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀηδέστερον, ἀλγεινότερον θέαμα δὲν ἐμπορεῖ τις νὰ φαντασθῇ. Ἦτον ἡ δεκάτη τετάρτη ἡμέρα μετὰ τὴν μάχην, καὶ ὅμως πολλὰ ἐτι κεκολοβωμένα καὶ σηπόμενα πτώματα ἔκειντο ἄταφα, ἐνῶ οἱ γύπες καὶ οἱ κόρακες περιῦπταντο ἀνὰ χιλιάδας, καὶ σκύλοι, οἵτινες εἶχον φάγει μέχρι χορτασμοῦ, μόλις ἐκινουνοῦτο ὑποκάτωθεν τῶν ποδῶν τῶν ἵππων μας. Ἐκατοντάδες ὅμως τινὲς εἶχον ταφῆν εἰς ἓν μέρος, ὅπου συνειμιγνύοντο τὰ σώματα φίλων τε καὶ ἐχθρῶν. Πολλοὶ ἐκάψαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, τοῦ πυρὸς μεταδοθέντος εἰς τὰ φορέματά των ἀπὸ τὰ πυροβόλα των ἵππων καὶ κάμηλοι καθίστανον τραγικωτέραν τὴν σκηνὴν τῆς σφαγῆς καὶ τοῦ αἵματος. Ἡ θέσις, τὴν ὁποίαν οἱ Βελουχάϊτοι εἶχον ἐκλέξειν, ἦτο καλὴ· ἀλλὰ, μολονότι μονομαχοῦσιν ἐπιτηδείως, ἀγνοοῦσι τὴν τακτικὴν. Ἡ περιχώρος εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν εἶναι κατεστρωμένη ἀπὸ τὰ νεκρὰ των σώματα.

(Ἐξ Ἐφημερίδος τῆς Βομβάης.)

Σώματα πολλὰ τρέφειν, καὶ δώματα πολλ' ἀνεγείρειν,
Ἄτραπὸς εἰς πενίην ἐστὶν ἐτοιμοτάτη.

Πᾶν τὸ περιττὸν ἄκαιρον, ἐπεὶ λόγος ἐστὶ παλαιός,
Ἦς καὶ τοῦ μέλιτος τὸ πλεόν ἐστὶ χολή.